

Introductie

Huiselijk geweld is de meest voorkomende vorm van geweld in onze samenleving. Cijfers laten zien dat 43 procent van de Nederlandse bevolking ooit slachtoffer is geweest van de één of andere vorm van fysiek, seksueel of psychisch geweld in huiselijke kring. Jaarlijks worden ruim 63.000 gevallen bij de politie gemeld. De werkelijke omvang is echter vele malen groter, want door schaamte, angst en schuldgevoel komt slechts een klein deel van de gevallen aan het licht.

De aanpak van huiselijk geweld heeft de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen. De instellingen voor vrouwenopvang spelen een belangrijke rol in de keten aanpak huiselijk geweld en ruim een derde van de Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld (ASHG's) maakt deel uit van een instelling voor vrouwenopvang. De Federatie Opvang, de brancheorganisatie voor maatschappelijke opvang, begeleid wonen en vrouwenopvang, vertegenwoordigt de vrouwenopvanginstellingen op landelijk niveau.

Factsheet De aanpak van huiselijk geweld

Slachtoffers

Huiselijk geweld is een erg complex probleem. De belangrijkste vorm van huiselijk geweld is geweld tussen partners, met name van mannen tegen hun vrouwelijke partner. Ook geweld tussen ex-partners waaronder bedreiging en stalking, vaak ook over de kinderen en de omgangsregeling, is een belangrijke component. Ook is er regelmatig sprake van wederzijds geweld tussen (ex)partners. Daarnaast ontvangen de ASHG's meldingen van geweld tegen ouders. Soms volgen in één gezin verschillende vormen van geweld elkaar op.

Ook veel kinderen zijn getuige of slachtoffer van huiselijk geweld, een traumatische ervaring die nog lang zeer negatieve gevolgen kan hebben. Deze kinderen lopen een groter risico opnieuw slachtoffer van huiselijk geweld te worden, of later zelf dader te worden. In dit geval wordt gesproken van intergenerationele overdracht.

Machtsverschillen, meestal dominantie van de man over de vrouw, spelen een rol in het geweld. Ook risicofactoren als intergenerationele overdracht en een zwakke sociale of maatschappelijke status kunnen meespelen. Bovendien spelen er dikwijls meer problemen tegelijk, zoals psychische problemen, schulden en opvoedingsproblemen.

Aanpak van huiselijk geweld

Gezien de aard van huiselijk geweld, moet de aanpak zich richten op het volledige systeem: slachtoffer, dader en eventuele kinderen en andere familieleden. Dit vraagt kennis van de dynamiek van huiselijk geweld en coördinatie van de hulpverlening aan slachtoffer, dader en kinderen.

Ook is er in de afgelopen jaren een groeiende erkenning dat huiselijk geweld een privéprobleem én een veiligheidsprobleem is. De bestrijding van huiselijk geweld vereist een multidisciplinaire aanpak, waarbij sprake is van coördinatie en een nauwe verbinding tussen de strafrechtelijke insteek en de hulpverleningsinzet. Er is behoefte aan nauwe samenwerking tussen de verschillende instellingen: politie, Openbaar Ministerie, reclassering, kinderscherming, vrouwenopvang en andere sociale zorgleveranciers. De samenwerking tussen deze partijen op landelijk en regionaal/lokaal niveau is in de afgelopen jaren wezenlijk versterkt.

De Advies- en Steunpunten Huiselijke Geweld (ASHG) hebben een coördinerende rol in de aanpak van huiselijk geweld. In deze centra, die in alle 35 centrumgemeenten vrouwenopvang zijn opgezet, werken de lokale en regionale partners op het gebied van de bestrijding van huiselijk geweld samen.

Rol vrouwenopvang

Tientallen jaren ervaring bij de vrouwenopvang staan garant voor een gedegen expertise en kennis van de problematiek van huiselijk geweld. Veel vrouwenopvanginstellingen zijn geëvolueerd tot centra voor aanpak van huiselijk geweld. De instellingen zijn een centrale partner binnen de ketenaanpak huiselijk geweld en de ASHG's en werken nauw samen met bovengenoemde partners. Een belangrijk deel van de ASHG's is bovendien organisatorisch aangehaakt bij de instellingen voor vrouwenopvang. De instellingen voor vrouwenopvang hebben gezamenlijk

2.400 plekken, exclusief begeleid wonen voor vrouwen en hun kinderen. In 2007 deden 16.000 unieke cliënten een beroep op de vrouwenopvang. Ruim eenderde (ongeveer 35 procent) waren kinderen jonger dan 16 jaar die meekwamen met een volwassen ouder.

Door de grote verscheidenheid aan cliëntprofielen en verschijningsvormen van geweld biedt de vrouwenopvang een heel scala aan ondersteuningsactiviteiten aan. Terwijl het verzorgen van opvang de kerntaak blijft, heeft de vrouwenopvang een brede waaier van producten en de diensten op het gebied van preventie, noodhulp, opvang, steun in het herstellen van de relatie en empowerment ontwikkeld.

Veiligheid

Een belangrijk doel van de vrouwenopvang is het bieden van veiligheid. Om maatwerk te kunnen bieden, zijn er geheime, anonieme en beveiligde adressen. Een nieuw, meer open en herkenbaar concept, waarbij opvang wordt gecombineerd met onder meer ambulante hulpverlening en een Advies- en Steunpunt Huiselijke Geweld (ASHG), is in ontwikkeling gekomen. De vrouwenopvang werkt verder nauw samen met de politie en maakt gebruik van een screeninginstrument om de veiligheidsrisico's te beoordelen. Veel vrouwenopvanginstellingen werken bovendien met het zogenaamde AWARE-systeem, waarmee vrouwen die worden gestalkt door hun (ex-)partner, beschermd en ondersteund kunnen worden in hun eigen woonomgeving.

De vrouwenopvang neemt tevens actief deel aan de uitvoering van de wet Tijdelijk huisverbod voor daders van huiselijk geweld. Met deze wet, van kracht sinds begin 2009, is de mogelijkheid gecreëerd om plegers van huiselijk geweld een tijdelijk huis- en contactverbod op te leggen in situaties van ernstige bedreiging voor slachtoffers en/of kinderen.

Gemeenten hebben de regierol in de aanpak van huiselijk geweld. Zij zijn verantwoordelijk voor lokaal en regionaal beleid en een sluitend zorgaanbod. Voor de financiering van vrouwenopvang en de aanpak van huiselijk geweld zijn 35 centrumgemeenten aangewezen, die ieder met hun regiogemeenten dienen te overleggen. Op deze wijze is er landelijke samenhang maar kan er ook op de lokale situatie worden ingespeeld. De samenwerking tussen betrokken partijen is hierbij de afgelopen jaren wezenlijk versterkt. De Federatie Opvang en vrouwenopvanginstellingen zijn belangrijke partners in deze samenwerking.

Meer informatie

Zie voor meer informatie:

www.opvang.nl
www.huiselijkgeweld.nl
www.steunpunthuiselijkgeweld.nl
www.huisverbod.nl
www.veiligheidbegintbijvoorkomen.nl
www.minvws.nl/dossiers/huiselijk-geweld
www.justitie.nl/onderwerpen/familie_en_gezin/huiselijk_geweld
www.vng.nl
www.movisie.nl
www.stichtingzijweg.nl